

Erlindi Sigurðbjörn Aðalst. fág 10  
fá Landsfundi 1985

Eg ætla ekki að þreyta ykkur með tölum og töflum um bág-borna stöðu kvenna á vinnumarkaði hvað varðar kaup og kjör. Á undanförnum árum höfum við séð birt úr könnunum og athugunum á kjörum kvenna og ber þar allt að sama brunni. - Konur hafa alls staðar lægri laun en karlar og skiptir starfsheitið þar engu máli.

Á Íslandi, eins og í öðrum löndum, ríkir s.s. kynskiptur vinnumarkaður. Kannske verður það skýrast þegar skoðuð eru kjör einstæðra mæðga að konum er ekki ætlað að vera matvinnungar, jafnvel þó fullu dagsverki sé skilað á vinnumarkaðinum.

Og það er ekkert sem bendir til þess að breytinga sé að vænta á launakjörum kvenna í náinni framtíð.

Ein af ástæðunum fyrir því að ég tel að engra breytinga sé að vænta má einmitt rekja til þeirra athuguna á kjörum kvenna sem ég minntist á hér áðan. Þetta kann að hljóma sem þversögn en þrátt fyrir að þessar athuganir veiti okkur vissan fróðleik um launamisfétti kynjanna, þá fer því samt fjarri að þær séu unnar með hugmyndir kvenfrelsис að leiðarljósi hvað varðar forsendur, aðferðir og niðurstöður.

Við verðum nefnilega að gera okkur grein fyrir því, að þessar athuganir eru ekki einhver hlutlaus sannleikur heldur móta þær mjög umræður, skýringar og síðast en ekki síst þau úrræði sem grípa á til þegar leiðréttá á launamisrétti kynjanna, *vinna og það eru hauð*

Dámi um skýringar af þessu tagi er t.d. sú að lág laun kvenna séu vegna þess að konur séu svo miklu "ómenntaðri" en karlar.

Hér verður <sup>vísst</sup> að benda á, að í mör gum hefðbundnum kvennastörfum er krafist 3-4- 8 ára starfsmenntunar að loknu grunnskólaprófi.

### þegarpráml við skoðun

Flest bendir reyndar til þess að sífellt lengri skólaganga kvenna hafi á undanförnum árum og áratugum ekki skilað sér í bættum kjörum þeim til handa.

Önnur skýring sem oft er gripið til þegar rætt er um lág laun kvenna, er sú sem lýtur að ólíku uppeldi stráka og stelpna. Úrræðið sem grípa á til í því sambandi er að beina stelpum í hefðbundið nám og störf strákanna.

Það er þó hætt við því að launajafnrétti náist seint með því móti. Reynslan sýnir nefnilega að sókn kvenna í hefðbundin kallastörf hefur ekki dregið úr kynbundnu launamisrétti, heldur hafa laun lækkað í þeim starfsgreinum sem konur hafa sött í. Eg vil aðeins benda á þróun launamála hjá kennurum og bankamönnum undanfarna áratugi.

Mér finnst þessar skýringar og úrræðin sem grípa á til til í kjölfar þeirra sýna í hvaða blindgötu rannsóknir, reistar á röngum forsendum geta leitt okkur í.

Vandinn er nefnilega fyrst og fremst fólgim í því brenglaða verðmætumáli sem lagt er til grundvallar þegar ákveðin eru laum fyrir hinum störf. Það er því lögum kominn tími til að störf kvenna verði virt að verðleikum og sú ábyrgð sem þeim spigair verði metin á nýjum forsendum.

Hvað felst því í sliktu endurumáli og hvaða leiðir eru færar til þess að heita sér fyrir því að það geti gerst.  
Ein leið er að ajálfsögðu sérgegnuna svifórukerfið og mig langar að segja ykkur frá tilhögu miðalda tiltegu.

A fundi borgarstjórnar Reykjavíkur þann 19. september s.l.  
var lögð fram tillaga Kvennaframboðs sem fól í sér  
að þá þegar yrði hafin vinna við endurmat á launum kvenna hjá  
borginni.. Nýtt starfsmat þessara starfa skyldi liggja fyrir  
við gerð næstu kjarasamninga og við endurmatið yrði nýtt verð-  
gildi lagt til grundvallar og að umönnunar-, frumframleiðslu-  
og þjónustubattir kvennastarfanna skyldu metnir til jafns við  
ábyrgðar-, frumkvæðis- og þekkingarbætti hefðbundinna karla-  
starfa.

Tillögunni var vísað til borgarráðs sem fól embattismönnum í  
starfskjaranefnd borgarinnar að semja umsögn um tillöguna.  
Mig langar að lesa fyrir ykkur þessa umsögn til þess að  
sýna ykkur hverju við eignum vor-á. Æg held ekki að  
athugasemda sé þörf, enda ~~er~~ <sup>við þessu umsögn</sup> tíminn naumur- og fleira  
sem drepa þarf að. Súin súgur sig sjálf.